

Gospodarske stvari.

Trebarji ali pivine tropine kot živinska krma.

Kolika nesreča se s pivinimi tropinami zgoditi more, kaže sledeča prigodba. Od 18 glav goveje živine, katerim so se pivine tropine pokladale, je 16 glav naenkrat zbolelo in 8 od bolenih je poginilo. Te so se razparale in našlo se je, da je bil vsem želodec zelo bolen. V njem so našli neko peščeno tvarino, ki je v bližnjavi požiravnika za pest debelo plast delala in stene vampa za palec debelo pokrivala. V kapici je bila ta plast bolj tenka. Vsebinska devetogubova je bila trda in peščena, čreva so bila močno zožena in prazna.

Ko so tropine, s katerimi se je živina krmila, preiskali, našli so peščeno tvarino, kakoršna je v želodci bila. Želodčna vsebina in tropine so bile poslani kemikarju, kateri jih je kemično preiskal. Našel je v želodčevi vsebini zraven neprebavljenih travin sort semenskih lupin, res itd. veliko množino težke peščene tvarine pa brez vseh strupenih primeškov, nasproti temu pa prav veliko prašnatega peska v tropinah, ki se je pri prelivanju in izpiranju z vodo kot siva težka tvarina na dno vsedla. Posebna kemična analiza ali razkrojitev je pokazala 40% tujih primeškov, ki so bili bistveno ilovični pesek. Ta peščena tvarina je bila gotovo vzrok boleznim, vendar pa je brez vsakega zlobnega namena v tropine prišla. Morala je biti tropinam slučajno primešana. Ker so tropine vsakokrat več ali manj s prahom onesnažene, je to raj svetovati, da se pri pokladanju gleda, da so čiste. Dobro bi bilo, ko bi že pivarji skrbeli za čistost te goveje živini toliko priljubljene klaje.

Da zidovje ne moči in les ne gujije.

Razgreje se 5 delov terpentinovca, kateremu se 10 delov navadne smole pridene. Ta se mora poprej zdrobiti in med vednim mešanjem terpentinovcu pridjati. Ti zmesi se potem še prisuje 1 del drobno skozi sito prerešetauega lesnega žaganja. Zid, ki se hoče posušiti, se mora poprej dobro osnažiti, potem s plamenom najbolje z pomočjo navadno kleparske peči dobro pregreti in potem brž s prej povedano zmesjo prek in prek pomazati, kar se najbolje s pomočjo kakega navadnega šopka zgodi.

S pomočjo kleparske peči je mogoče smolo v vsako špranjo in razpoklino v zidu vgnati, tako, da se stena s trdno odejo prevleče, skozi katero voda ne vdarja. To se doseže, če se dosti skrbno ravna. Ko bi sem ter tje odeja smolnata ne bila posodi jednaka, se to poravnava, ako se z vročim železom po smolnati odeji pogladi. Ta zmes se more počrniti, če se ji žgane koščene moke primeša. Mogoče ji tudi je drugo bolj svetlo barvo podati, če se ji svitlejše smole in očiščenega lesnega žaganja primeša. Ta zmes je tudi za leso-

vino, ki v zemlji leži, ravno tako dobra. Sicer ta pomoček ni ravno jeden najcenejših, vendar se pa more in sme povsodi rabiti, ker nima v sebi strupenih ali grdo smrdečih vsebin in ki se vse lahko pri trgovci kupijo.

Ima pa tudi še to dobro stran, da se les z njim pomazan brž, ko se je pomazal, že na dalje rabiti more. Kdor les, katerega spodnji del v zemljo pride, s to mažo trpežen storiti hoče, bode dobro storil, ako spodnje dele še pred namazanjem v ognju ožge in potem še toplega z mažo pomaže ali v njo pomoči. Če se maža le za les nareja, žaganja ni treba.

Drugo sredstvo, s katerim sedaj na Francoskem posebno vinogradsko kolje napajajo, da bolj trpežno postane, je žajfnica, kateri se je nekoliko žveplene kisline pridjalo. Poprej se je v to svrhu modri ali kuprovi vitriol priporočal, pa se ni dobrega skazal. Tudi naši listi so ga priporočevali. Pa z njim se to ni doseglo, kar se je hotelo. Les razpoka in v razpoke vdarja voda in sploh mokrota in gujiloba se začne. Tega vitriol ni zabranil. Zato so si zdaj drugi pomoček izmislili. Žajfnica pa v les vdarja in ga z neko mastno snovjo prevleče, ki pre gujilobo zabrani. Poskusiti ne škodi.

Zoper davico pri svinjab. Spomladi in jeseni, kedar se vreme naglo menjava iz hladnega v vroče in naopak, se svinjam dostikrat in silno žrelo vname, tako, da krmo in pijačo težko požirajo. Bolenice hripavo krulijo, kratko in suho pokašljavajo in težavno dišejo. Najboljše sredstvo zoper to bolezen se priporoča gorjušičev flašter, kateri se bolnim svinjam okoli vratu ovije. Vzame se gorjušične moke, ktera se z ostrim jesihom v testo nameši in z njim capica namaže in potem boleni živali okoli vratu zavije. Kot pijača se daje z vodo zredčeno kislno mleko, v katero se nekoliko žveplenege cvetu natrosi.

Dopisi.

Od sv. Martina v Rožni dolini. (Inštalacija novega župnika.) Due 24. majnika je naša župnija slovesno in z velikim veseljem sprejela svojega novega gospodarja, župnika č. g. Jerneja Voh-a, katerega so nam prečastiti patron, kapitelj Strašburški, izvolili in visokočastiti gospod častni korar in dekan Fr. Juvančič slovesno inštalirali ter v obilnem številu zbranim faranom predstavili. Novega g. župnika sicer že dobro poznamo, ker so delj časa v naši sosesčini pri Novicerkvi službovali, pa prav za to smo jih s toliko odkritosrčnejšim veseljem sprejeli, kajti prepričani smo, da smo dobili razumnega, skrbljivega in vnetega dušnega pastirja, ki bodo nam radi svetovali, pomagali in za nas skrbeli, kolikor bodo mogli. Krepke besede velečastitega g. dekana in prijazni pozdrav č. g. župnika sta nas v tem prepričanju potrdila. Pri slovesni inštalaciji so g.